

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính và các đại biểu thực hiện nghi thức phát động phong trào “Bình dân học vụ số” ngày 26/03/2025. Nguồn: VGP/Nhật Bắc.

THANH HÓA: Triển khai hiệu quả phong trào “Bình dân học vụ số” gắn với xây dựng xã hội học tập và học tập suốt đời

TS Nguyễn Ngọc Túy

Phó trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Thanh Hóa

Chủ tịch Hội Tin học Thanh Hóa

“

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang trở thành động lực phát triển chủ đạo, khái niệm “Bình dân học vụ số” (BDHVS) nổi lên như một cách tiếp cận mới nhằm phổ cập tri thức công nghệ cho mọi tầng lớp nhân dân. Không đơn thuần là một thuật ngữ kỹ thuật, BDHVS mang tính biểu tượng, gợi nhớ tinh thần khai trí của phong trào xóa mù chữ ở thế kỷ trước, nhưng được tái định hình phù hợp với thời đại số. Tại Thanh Hóa, phong trào này đang được triển khai mạnh mẽ với hàng loạt mô hình thực tiễn và giải pháp đồng bộ, cho thấy quyết tâm xây dựng một xã hội số toàn diện, nơi không ai bị bỏ lại phía sau trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

”

Phong trào “Bình dân học vụ” tại Thanh Hóa

“Bình dân học vụ số” là một cụm từ chưa từng xuất hiện trong bất kỳ từ điển chính thống nào. Thuật ngữ này mang ý nghĩa biểu tượng, ám chỉ chiến dịch nâng cao dân trí trong thời đại mới, khi xã hội bước vào giai đoạn phát triển dựa trên nền tảng tri thức và công nghệ. Thuật ngữ này kế thừa tinh thần của phong trào “Bình dân học vụ” những năm 1945-1950 của Việt Nam, nhưng được điều chỉnh cho phù hợp với bối cảnh hiện tại.

Nếu như “Bình dân học vụ” truyền thống tập trung xóa mù chữ cơ bản (đọc, viết chữ quốc ngữ và thực hiện bốn phép tính đơn giản), thì BDHVS ngày nay nhắm đến việc khắc phục tình trạng “mù kỹ thuật số”. Đây là tình trạng thiếu hụt kiến thức về các công nghệ then chốt của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư như trí tuệ nhân tạo (AI), internet vạn vật (IoT), ngoại ngữ... cùng những kỹ năng thiết yếu khác để thích ứng với môi trường làm việc số. BDHVS diễn ra trong thời kỳ bùng nổ của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, nên đòi hỏi học viên tự học là chính, học mọi lúc, mọi nơi (ở nhà, tại nơi làm việc...), học trực tiếp hoặc trực tuyến...

Lễ phát động Phong trào BDHVS tỉnh Thanh Hóa diễn ra ngày 08/05/2025 được tổ chức trực tiếp và trực tuyến đến 1.018 điểm cầu, thu hút trên 51.911 lượt người tham dự. Báo Thanh Hóa, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh Thanh Hóa, các tổ chức đoàn thể, lực lượng vũ trang đã tích cực truyền thông thông qua hàng trăm tin/bài, chuyên mục và buổi tuyên truyền trực tiếp. Bộ đội Biên phòng tỉnh đã tổ chức 125 buổi tuyên truyền với hơn 5.600 lượt người tham gia. Hội Nông dân TP Sầm Sơn tổ chức cài đặt nền tảng số “Nông dân Việt Nam” cho gần 9.500 hội viên; TP Sầm Sơn tổ chức chương trình “AI, công nghệ số và vai trò thanh niên”... UBND tỉnh và các sở, ngành đã chủ động xây dựng hệ thống công văn, kế hoạch triển khai, đặc biệt là hướng dẫn Khung kỹ năng số cơ bản theo Quyết định số 757/QĐ-BKHCN ngày 29/4/2025 của

Bộ Khoa học và Công nghệ. Hiệp hội Doanh nghiệp tỉnh cũng đã hướng dẫn các doanh nghiệp đánh giá, xác nhận kỹ năng số cho người lao động, góp phần lan tỏa phong trào vào khối sản xuất - kinh doanh.

Các cơ quan chuyên môn đã chủ động xây dựng và triển khai chương trình phổ cập kỹ năng số cho từng nhóm đối tượng. Sở Giáo dục và Đào tạo đã hướng dẫn các cơ sở giáo dục trên địa bàn tỉnh triển khai Thông tư số 02/2025/TT-BGDĐT ngày 24/01/2025 của Bộ Giáo dục và Đào tạo Quy định khung năng lực số cho người học. Tích hợp môn Tin học và các chương trình kỹ năng mềm vào giảng dạy tại nhiều đơn vị như Trường Cao đẳng Nông nghiệp, Đại học Hồng Đức... Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Thanh Hóa đã tổ chức khảo sát trên 6 nhóm đối tượng mục tiêu, đang xây dựng Cẩm nang BDHVS để làm tài liệu chuẩn phục vụ phổ cập diện rộng. Các chương trình đào tạo được triển khai linh hoạt theo hướng cá thể hóa, phù hợp với trình độ và nhu cầu của từng nhóm, đặt nền móng cho việc hình thành xã hội số có năng lực sử dụng công nghệ đồng đều và bền vững.

Ứng dụng các nền tảng số được đẩy mạnh trên nhiều lĩnh vực. Trong ngành y tế, toàn tỉnh có hơn 865.000 hồ sơ sức khỏe điện tử tích hợp VNeID, xếp thứ 6 toàn quốc. Tỷ lệ tra cứu thẻ bảo hiểm y tế qua căn cước công dân đạt gần 90%, gần 10,5 triệu đơn thuốc đã được liên thông dữ liệu với hệ thống quốc gia. Trong lĩnh vực giáo dục, nhiều cơ sở đào tạo, như: Đại học Hồng Đức; Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Cao đẳng Y Dược Hợp Lực; Cao đẳng Nghề Nghi Sơn... đã triển khai lớp học số, ứng dụng công cụ AI như ChatGPT, Canva trong giảng dạy và quản lý.

Một số mô hình tiêu biểu, sáng tạo đã được triển khai hiệu quả, góp phần thúc đẩy phong trào đi vào thực chất, như: “Tổ công nghệ số cộng đồng” (TP Thanh Hóa: 504 tổ, thị xã Nghi Sơn: 238 tổ); “Đội thanh niên tình nguyện BDHVS” được triển khai ở tất cả các cơ sở Đoàn, với hơn 2.900 tình nguyện viên ở

Tỉnh Thanh Hóa hưởng ứng phong trào “Bình dân học vụ số” (ngày 08/05/2025).

riêng TP Thanh Hóa; “Chợ số - Nông thôn số”; “Gia đình số”; “Mỗi công dân - một danh tính số”; “Lớp học số cơ bản”; “Chấp cánh công nghệ”... đã phát huy tác dụng rõ nét, tạo thành những điểm sáng lan tỏa kỹ năng số tại cộng đồng dân cư, vùng sâu, vùng xa.

Đẩy mạnh chuyển đổi số và phổ cập kỹ năng công nghệ cho người dân được xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Nhằm cụ thể hóa chủ trương này, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa đã phê duyệt Kế hoạch thực hiện Phong trào BDHVS (số 265-KH/TU ngày 24/04/2025). Kế hoạch này được lồng ghép với Đề án “Nâng cao nhận thức, phổ cập kỹ năng và phát triển nguồn nhân lực chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” cũng như các phong trào khác đang triển khai, đặc biệt là chương trình “Cả nước thi đua xây dựng xã hội học tập, đẩy mạnh học tập suốt đời giai đoạn 2023-2030”. Qua đó, tạo sự kết nối chặt chẽ giữa các nhiệm vụ, góp phần hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Thanh Hóa thành một địa phương phát triển dựa trên nền tảng công nghệ số.

Triển khai đồng bộ các giải pháp

Thời gian tới, việc triển khai Phong trào BDHVS sẽ được các cấp, ngành trong tỉnh tập trung thực hiện. Các địa phương, cơ quan, đơn vị cần chủ động rà soát, đánh giá tiến độ triển khai để kịp thời điều chỉnh các giải pháp phù hợp với tình hình thực tế. Công tác phối hợp liên ngành cần được tăng cường nhằm nâng cao hiệu quả tham mưu, chỉ đạo và huy động sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị, cụ thể:

Đối với Sở Khoa học và Công nghệ, nhiệm vụ trọng tâm là tiếp tục tăng cường hướng dẫn chuyên môn, lựa chọn các mô hình chuyển đổi số phù hợp với từng nhóm đối tượng. Đơn vị cũng cần đẩy mạnh công tác biên soạn tài liệu tuyên truyền, tổ chức các hội thảo, tập huấn nâng cao năng lực kỹ thuật cho đội ngũ cán bộ, đặc biệt là ở cấp cơ sở. Đồng thời, cần tích cực hỗ trợ các địa phương xây dựng và nhân rộng các mô hình ứng dụng khoa học và công nghệ trong chuyển đổi số cộng đồng.

Sở Giáo dục và Đào tạo được xác định là đơn vị nòng cốt trong công tác tuyên truyền, giáo dục và nâng cao năng lực số cho đội ngũ cán bộ, giáo viên,

học sinh, sinh viên. Sở cần chủ động lồng ghép các nội dung về kỹ năng số vào chương trình giảng dạy các cấp học, đồng thời đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số và AI trong hoạt động dạy và học. Đặc biệt, cần phối hợp chặt chẽ với các sở, ngành, doanh nghiệp để triển khai hiệu quả các chương trình đào tạo nhân lực phục vụ chuyển đổi số, khuyến khích học sinh, sinh viên tham gia các hoạt động tình nguyện hỗ trợ phổ cập kỹ năng số cho người dân.

Các xã, phường cần chủ động xây dựng và nhân rộng các mô hình điểm thực hiện phong trào phù hợp với điều kiện địa phương. Công tác huy động sự tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội, doanh nghiệp và cộng đồng dân cư cần được đẩy mạnh, đồng thời tăng cường kiểm tra, đôn đốc tiến độ thực hiện kế hoạch.

Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy có nhiệm vụ theo dõi sát sao, tổng hợp, đánh giá tình hình triển khai phong trào trên toàn tỉnh. Trong đó, cần tăng cường hướng dẫn, bổ sung nội dung tuyên truyền về chuyển đổi số vào các lớp bồi dưỡng lý luận chính trị, chỉ đạo đội ngũ báo cáo viên đẩy mạnh công tác tuyên truyền đến từng địa bàn dân cư.

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch cần chỉ đạo các cơ quan báo chí, truyền thông địa phương đẩy mạnh tuyên truyền về phong trào thông qua nhiều hình thức đa dạng, đặc biệt là ứng dụng các nền tảng số và mạng xã hội để nâng cao hiệu quả tiếp cận.

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, tổ chức các hoạt động tập huấn kỹ năng số tại cộng đồng, huy động lực lượng trí thức, thanh niên làm nòng cốt trong hướng dẫn người dân tiếp cận công nghệ.

Các trường đại học, cao đẳng cần rà soát, cập nhật chương trình đào tạo, lồng ghép kiến thức về chuyển đổi số và công nghệ mới. Đồng thời, cần phối hợp với doanh nghiệp triển khai các mô hình học tập cộng đồng và đánh giá mức độ sẵn sàng chuyển đổi số tại đơn vị.

Hiệp hội Doanh nghiệp tỉnh cần phát huy vai trò cầu nối trong tuyên truyền, nâng cao nhận thức về chuyển đổi số cho cộng đồng doanh nghiệp; tổ chức các lớp tập huấn kỹ năng số, thương mại điện tử và vận động các doanh nghiệp công nghệ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trong quá trình chuyển đổi số.

Việc triển khai đồng bộ các nhiệm vụ trên sẽ góp phần quan trọng trong việc thực hiện thành công phong trào BDHVS, từ đó nâng cao năng lực số cho toàn dân, đáp ứng yêu cầu phát triển trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo Chính phủ điện tử (2025), "Bài viết của Tổng Bí thư Tô Lâm: Học tập suốt đời", <https://baochinhphu.vn/bai-viet-cua-tong-bi-thu-to-lam-hoc-tap-suot-doi-102250301172143439.htm>, truy cập ngày 02/03/2025.
2. Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa (2025), *Kế hoạch số 265-KH/TU ngày 24/4/2025 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa về triển khai phong trào BDHVS*.
3. Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số (2025), *Kế Hoạch Số 01-KH/BCĐTW triển khai phong trào BDHVS*.
4. UBND tỉnh Thanh Hóa (2024), *Kế hoạch số 14/KH-UBND của UBND tỉnh về việc triển khai Phong trào "Cả nước thi đua xây dựng xã hội học tập, đẩy mạnh học tập suốt đời giai đoạn 2023-2030"*.